

Cercul

Al doilea volum din seria *Martin Servaz*

Traducere din franceză și note de
Alunița Voiculescu

1

Păpuși

*Acolo, în grădina umbrită,
Umbra ucigașului rece, la pândă ascuns,
Umbră pe umbră pe iarba mai puțin verde decât
Roșul săngelui serii.
În copaci, un glas de ciocârlie
lî provoca pe Marsyas și Apollo.
În spate, un foisor de cuiburi și de
Buchete de vâsc.
Un decor rustic...*

Oliver Winshaw își opri penița. Bătu din pleoape. Ceva îi atrăsese — sau mai bine zis *distrăse* — atenția la periferia câmpului său vizual. Pe fereastră. Un fulger, afară. Ca un bliț de aparat fotografic.

Furtuna. Se dezlănțuia înspre Marsac.

În acea seară, ca în toate celealte, stătea la masa lui de lucru. Scria. Un poem. Biroul lui se afla la primul etaj al casei pe care o cumpăraseră acum 30 de ani, soția sa și cu el, în sud-estul Franței; o cameră îmbrăcată în lambriuri de stejar și tapițată aproape în întregime cu cărți. Mai ales poezie britanică și americană din secolele XIX și XX: Coleridge, Tennyson, Robert Burns, Swinburne, Dylan Thomas, Larkin, E.E. Cummings, Pound...

Nu citise niciodată cuiva vreo poezie proprie. Ajunsese în iarna vieții, de acum chiar și toamna rămăsese în urmă. În curând, va face un foc mare în grădină și va arunca în el cele 150 de caiete cu copertă neagră. În total, mai mult de 20 000 de poeme. Unul pe zi, timp de 57 de ani. Probabil cel mai bine păzit secret al existenței sale. Niciodată a doua sa soție nu avusese voie să le citească.

După toți acești ani, încă se mai întreba de unde își trăgea inspirația. Când se uita în urmă la viața sa, nu vedea decât o lungă înșiruire de zile care se terminau mereu cu un poem scris seara, în liniștea biroului său. Toate erau date. Îl putea găsi pe cel scris în ziua în care i se născuse fiul, cel scris în ziua morții primei sale soții, cel din ziua în care părăsise Anglia pentru Franța... Nu se culca fără să le fi terminat — uneori la unu, două noaptea, chiar și pe vremea când lucra. Nu avusese niciodată nevoie prea mare de somn și nu avusese o meserie care să ceară efort fizic: profesor de engleză la universitatea din Marsac.

Oliver Winshaw urma să împlinească 90 de ani.

Era un bătrânel liniștit și elegant, pe care îl cunoștea toată lumea. Când se instalase în acest pitoresc oraș universitar, primise imediat porecla de „Englezul“. Asta se întâmpla înainte ca dragii săi compatrioți să se năpustească, precum un nor de lăcuste, asupra tuturor pietrelor de restaurat din zonă, și ca porecla să se cam dilueze. Astăzi, nu mai era decât unul dintre mulții din departament. Dar de când cu criza economică, englezii plecau unul după altul spre destinații mai atractive din punct de vedere financiar — Croația, Andaluzia —, iar Oliver se întreba dacă urma să trăiască suficient de mult, cât să redevină singurul englez din Marsac.

În lacul cu nuferi,

Umbra fără față lunecă,

Profilul prelung, slab și mohorât,

Ca un tăis bine ascuțit.

Si iar se opri.

Muzică... I se părea că se aude muzică pe deasupra șâșâitului uniform al ploii și a ecurilor continue ale tunetelor, care își răspundeau unul altuia, dintr-o margine în cealaltă a cerului. Era clar că nu putea fi Christine: ea dormea de mult. Da, venea de afară: muzică clasnică...

Oliver se strâmbă a dezaprobară. Evident că dăduseră volumul la maximum, de se auzea până în biroul său, în ciuda furtunii și a ferestrei închise. Încercă să se concentreze la poemul său, dar nu era chip: al naibii muzică!

Iritat, se uită din nou înspre fereastră. Lucirea fulgerelor traversa obloanele. Printre lamelele lor se zărea ploaia, șiroind în frânghii de apă. Furtuna părea să-și fi concentrat furia deasupra orășelului, pe care îl închisese ca într-un cocon lichid, rupt de restul lumii.

Își împinse scaunul și se ridică.

Se duse la fereastră și depărtă storurile, ca să se uite în stradă. Șanțul central se revârsase pe trotuare. Deasupra acoperișurilor, noaptea era dungată de fulgere subțiri, ca urmele unui seismograf luminescent.

Toate ferestrele casei din față erau luminate. Poate că era o petrecere? Casa cu pricina, o casă de oraș, cu grădină pe o latură, despărțită de stradă și apărată de priviri printr-un zid înalt, era ocupată de o celibatară. Profesoară la clasa pregătitoare² de la liceul din Marsac, cea mai prestigioasă din regiune. O femeie frumoasă. Micuță, cu păr negru și siluetă elegantă — femeia la 30 de ani, în glorioasa ei plinătate. I-ar fi plăcut lui Oliver, dacă ar fi avut cu 40 de ani mai puțin. O mai spiona câteodată, cu discreție, când ea se bronză, vara, pe șezlongul aflat la adăpostul privirilor — mai puțin a sa, pentru că grădina ei se găsea fix sub fereastra biroului său, de cealaltă parte a străduței și a zidului. Ceva nu era în regulă. Toate cele patru niveluri ale casei erau luminate. Ușa de la intrarea din stradă era larg deschisă, iar o lanternă mică îi lumina pragul scăpând în ploaie.

Însă în spatele geamurilor nu vedea pe nimeni.

² *Khâgne*, în original, ultimul dintre cei doi ani de clasă pregătitoare (precedat de *hypokhâgne*) necesari pentru admiterea la Școala Normală Superioră din Paris, singura Grande École care ține de Ministerul Educației francez. (N.t.)

Ușile vitrate care asigurau comunicarea dintre salon și grădina de lângă casă erau larg deschise și bătute de vânt ca la un *saloon*.

Iar înclinația ploii sugera că pardoseala casei era cu siguranță udă. Oliver vedea cum picăturile de apă țopăiau pe dalele terasei și încoviau firele de iarba ale iarbă ale peluzei.

Cu siguranță de acolo se auzea muzica... Simți cum pulsul i-o ia razna. Privirea îi alunecă ușor spre piscină.

Unsprezece metri pe șapte. Dale de culoarea nisipului de jur-împrejur. O trambulină.

Simțea o emoție sumbră: aceea care te cuprinde când ceva neobișnuit îți îintrerupe rutina zilnică. Or, la vîrsta lui, existența sa nu era decât rutină. Exploră cu privirea grădina din jurul bazinului. În spate, începea pădurea din Marsac, 2 700 de hectare cu copaci și cărări. Nu exista perete în partea aceea, nici măcar un grilaj, doar un gard de verdeață, compact. Căsuța de lângă piscină, o construcție mică din piatră, cu mult mai nouă decât restul, se înălța de celalaltă parte a piscinei, pe dreapta.

Își concentră atenția asupra bazinului. Bătută de aversă, suprafața dansa ușor. Oliver își miji ochii. Mai întâi, se întrebă ce vedea. Apoi înțelese că erau mai multe păpuși care se legăneau pe apă. Da, chiar aşa... Deși era foarte sigur că erau doar păpuși, simți cum îl trece un fior imposibil de explicat. Pluteau una lângă cealaltă, cu rochiile în culori deschise unduindu-se la suprafața bazinului, încrățită de ploaie. Oliver și soția sa fuseseră invitați odată la cafea de vecina din față. Soția franțuzoaică a lui Winshaw fusese psiholog înainte să se pensioneze și avea o teorie despre această abundență a păpușilor în casa unei femei singure, trecute de 30 de ani. La întoarcerea acasă, îi explicase soțului ei că vecina lor era probabil o „femeie-copil”, iar Oliver o întrebase ce înțelegea prin asta. Ea folosise atunci expresii precum „imatură”, „fugă de responsabilități”, „care nu se preocupă decât de plăcerea personală”, „trecută printr-o traumă afectivă”, iar Oliver bătuse în retragere: întotdeauna preferase poeții psihologilor. Dar să dea naiba dacă înțelegea ce puteau face păpușile alea în piscină.

Ar trebui să sun jandarmii, gândi el. Dar ce să le spun? Că plutesc niște păpuși într-o piscină? Apoi îl lovi un alt gând. Nu era normal... Toată casa luminată, nimeni vizibil și păpușile alea... Unde era, oare, stăpâna casei?

Oliver Winshaw răsuci mânerul ferestrei și o deschise. Imediat, camera fu invadată de un val de umezeală. Ploaia îi biciuia fața, iar el clipea, încercând să privească atent ciudata adunare de chipuri din plastic, cu priviri fixe.

Acum, muzica se auzea perfect. O mai auzise, deși nu era Mozart, compozitorul său preferat.

La naiba, ce însemna tot circul ăsta?

Un fulger forfecă noaptea, urmat de trosnitura asurzitoare a tunetului. Zgomotul făcu ferestrele să tremure. Și, ca un proiecto brutal, fulgerul îi dezvăluia că acolo era cineva. Așezat pe marginea bazinei, cu partea de jos a pantalonilor atârnând în apă, trecuse mai întâi neobservat, pentru că îl acoperea umbra arborelui uriaș din mijlocul grădinii. *Un Tânăr...* Aplecat către mareea păpușilor, le contempla plutirea. Deși se afla la peste 15 metri distanță, Oliver îi putea ghici privirea pierdută, goală, și gura deschisă.

Pieptul lui Oliver Winshaw nu mai era decât o cameră de rezonanță pentru inima sa, care bătea ca un baterist posedat. *Ce se petrece aici?* Se grăbi spre telefon și smulse receptorul din suportul său.

2

Raymond

— Anelka este un bou, spuse Pujol.

Vincent Espérandieu își privi colegul, întrebându-se dacă sentința sa era motivată de jalnica performanță a atacantului sau de originile sale și de faptul că provenea dintr-un oraș din regiunea pariziană. Lui Pujol nu-i plăceau deloc orașele, iar locuitorii lor și mai puțin.

Și totuși, Espérandieu trebuia să recunoască faptul că, măcar o dată, Pujol avea dreptate: Anelka era nul. Zero. Nașpa. Ca tot restul echipei, de altfel. Le rupsese sufletul acest prim meci. Numai lui Martin părea să nu-i pese. Espérandieu își întoarse privirea spre el și zâmbi: era sigur că șeful lui n-avea habar nici măcar de numele selecționerului pe care o Franță întreagă îl huiduia și înjura copios de luni bune încoaace.

— Domenech este un idiot ratat, zise Pujol fix atunci, ca și cum creierul său prinsese gândul lui Vincent. În 2006 am ajuns în finală doar pentru că Zidane și ceilalți luaseră frâiele echipei.

Dat fiind că nimeni nu a contestat acest fapt, polițistul se strecură prin mulțime și se duse să mai ia niște beri. Barul era plin ochi. 11 iunie 2010. Ziua deschiderii și a primelor meciuri de la Campionatul Mondial de Fotbal din Africa de Sud. Printre care și cel care se dădea la televizor chiar acum: Uruguay — Franța, 0 — 0 la pauză. Vincent se uită din nou la șeful lui. Privea în continuare spre ecran. Dar în gol. De fapt, comandantul Martin Servaz nu se uita la meci, ci doar se prefăcea — iar adjunctul său știa acest lucru.

Nu numai că Servaz nu urmărea meciul, dar se și întreba ce naiba căuta el acolo.

Intenționase să le facă o plăcere colegilor din echipă să de anchetă și îi însoțise. Campionatul Mondial acaparase de săptămâni întregi toate conversațiile Diviziei de Criminalistică. Forma jucătorilor, meciurile amicale dezastruoase, inclusiv o înfrângere umilitoare în fața Chinei, alegerile selecționerului, hotelul prea scump: Servaz ajunsese să se întrebe dacă un al treilea război mondial le-ar fi suscitat mai mult interes. Probabil că nu. Spera doar că și răufăcătorii să facă la fel, iar statisticile infracționale să scadă de la sine, fără să fie nevoie să intervină cineva.

Luă paharul cu bere proaspătă pe care Pujol tocmai i-l pusese în față și îl duse la gură. Pe ecran, se reluase meciul. Micii omuleți în albastru se agitață cu aceeași energie stearpă ca și înainte; alergau de la un capăt la altul al terenului, fără ca Servaz să descopere cea mai mică logică în aceste deplasări. Cât despre atacanți, deși nu era vreun specialist, i se păreau deosebit de împiedicați. Citise undeva că diurna echipei și cheltuielile de deplasare urmau să coste Federația Franceză de Fotbal mai mult de un milion de euro și era curios să știe de unde provineau veniturile astăzi și dacă trebuia cumva să bage și el mâna în buzunar. Însă chestiunea aceasta părea să-i preocupe mai puțin pe vecinii săi, în mod normal niște contribuabili circumspecti, decât absența cronică a succesului. Servaz încercă totuși să se intereseze de ceea ce se petreceea pe ecran. Dar un bâzâit neplăcut emana în permanență de acolo, ca dintr-un stup uriaș. I se explicase că era zgomotul produs de miile de trompete ale spectatorilor sud-africanii prezenți pe stadion. Se întrebă cum puteau produce și, mai ales, suporta un astfel de vacarm: chiar și aici, atenuat de microfoane și de filtrele tehnicii, sunetul era teribil de enervant.

Dintr-o dată, luminile din bar pâlpâiră și de peste tot izbucniră exclamații când imaginea de pe ecran se comprimă și dispără, pentru a apărea din nou, imediat. Furtuna... Se rotea deasupra orașului Toulouse, precum un stol de corbi. Servaz nu-și putu reține o umbră de zâmbet imaginându-și toată lumea cufundată în beznă, privată de meci.

Neatente, gândurile sale alunecară spre o zonă familiară, dar periculoasă. Se împlinesc 18 luni de când Julian Hirtmann nu a mai dat niciun semn de viață... 18 luni, dar nicio zi fără ca polițistul să se gândească la el. Elvețianul evadase din institutul Wargnier în iarna dintre 2008 și 2009, la doar câteva zile după ce Servaz îl vizitase în celula sa. Cu ocazia acestei întâlniri, descoperise stupefiat că el și fostul procuror din Geneva împărtășeau o pasiune comună: muzica lui Mahler. Apoi, pentru unul venise evadarea și pentru celălalt, avalanșa.

18 luni, se gândi el. 540 de zile și tot atâtea nopți în care avusesese de un număr de ori imposibil de calculat același coșmar. *Avalanșa...* Era îngropat într-un coșciug de zăpadă și gheață și începea să ducă serios lipsă de aer, în timp ce frigul îi înțepenea din ce în ce mai tare membrele, când în sfârșit îl atingea o sondă, iar cineva săpa frenetic prin zăpada de deasupra lui. O lumină orbitoare în plină figură, o înghițitură zdravănă de aer curat, respirat cu nesaț și cu gura larg deschisă, un chip încadrat în deschidere. Acela al lui Hirtmann... Elvețianul izbucnea în râs și zicea: „Adio, Martin!“ — și acoperea la loc gaura...

Cu excepția câtorva variante, visul se sfârșea mai mult sau mai puțin la fel.

În realitate, supraviețuise avalanșei. Dar, în coșmarurile sale, murea. Si, într-un fel, o parte din el murise acolo, în acea noapte.

Ce făcea Hirtmann chiar în acest moment? Unde era? Servaz se înfioră la amintirea peisajului înzăpezit, de o grandoare inimagineabilă... vârfurile amețitoare apărând valea pierdută... clădirea cu ziduri groase... zăvoarele care cedează la capătul culoarelор pustii... Si apoi, ușa în spatele căreia se înălța muzica familiară: Gustav Mahler, compozitorul preferat al lui Servaz — dar și al lui Julian Hirtmann.

— Cam Tânziu, zise Pujol lângă el.

Servaz aruncă o privire distrată ecranului. Un jucător părăsea terenul, un altul îl înlocuia. Servaz avu impresia că era vorba de mult-pomenitul Anelka. Se uită în colțul din stânga sus al ecranului: minutul 70 — și tot 0 — 0. De unde, fără îndoială, și tensiunea care domnea în bar. Alături de el, un tip gras, la vreo 130 de kile,

asudând din greu pe sub barba roșcată, îl bătu pe umăr de parcă erau cunoștințe intime și fi suflă în nas o respirație alcoolizată:

— Dacă eram eu selecționer, le tăbăceam fundurile la toți labagii ăștia, ca să și le miște puțin. La dracu, nu-s în stare să se agite nici măcar pentru o Cupă Mondială!

Servaz se întrebă dacă, la rândul lui, vecinul său se agita mai mult pentru ceva — cu excepția cazurilor în care era vorba să sprijine tejghelele sau să se ducă după baxuri de bere la supermarketul de la colț.

Se întrebă de ce nu îi plăcea sportul la televizor. Oare pentru că fosta lui nevastă, Alexandra, spre deosebire de el, nu rata niciun meci al echipei sale favorite? Timp de șapte ani, formaseră un cuplu despre care Servaz crezuse, încă din prima zi, că nu va ține mult. Cu toate astea, se căsătoriseră, și rezistaseră șapte ani. Nu înțelegea de ce a trebuit să treacă atât de mult timp până să recunoască ceea ce era evident: erau la fel de potriviți precum un taliban cu o ușuratică. Ce rămăsese din ei astăzi, în afară de o fată de 18 ani? Dar era mândru de fiica sa. O, da, era foarte mândru. Chiar dacă tot nu se obișnuise cu look-ul ei, cu piercingsurile și cu tunsurile ei, Margot îi călca *lui* pe urme, nu mamei sale. Ca și el, adora să citească și, tot ca el, intrase la cea mai prestigioasă clasă pregătitoare din regiune. Marsac. Aici veneau cei mai buni elevi de pe o rază de kilometri, unii chiar de la Montpellier sau Bordeaux.

Dacă se gândeau bine, era nevoie să recunoască faptul că, la 41 de ani, nu îl interesau decât două lucruri în viață: meseria și fiica. Și cărțile... Dar cărțile erau altceva — nu doar un lucru, ci *toată* viața sa.

Era oare de ajuns? Viața altora cum era? Se uită în fundul parohului său de bere, unde nu mai rămăseseră decât urme de spumă, și hotărî că se pilise destul pentru seara aceasta. Deodată, simți o nevoie aprigă să urineze și se strecură până la ușa toaletei. Înăuntru era o mizerie dezgustătoare. Servaz văzu un bărbat chel, întors cu spatele la el, și îi auzi jetul lovind porțelanul pisoarului.

— Ce puturoși împuștiți, zise bărbatul când polițistul începu să se deschirie la pantaloni lângă el. E o rușine să vezi aşa ceva.

Se încheie la șliț și ieși fără să se obosească să se spele pe mâini. Servaz și le săpuni și clăti îndelung pe ale sale, și le uscă la aparat, apoi, în momentul în care ieși pe ușă, își afundă mâna dreaptă în mâne că înainte de a atinge clanța pe care pusește mâna și bărbatul cel chel.

O privire aruncată ecranului îl încunoștință că nu se schimbase nimic în absența lui, deși partida se apropia de final. Asistența era acum un adevarat vulcan de frustrări. Servaz își zise că, dacă nu se schimba nimic, aveau să fie revolte, și se duse la locul său.

Vecinii săi urlau de-a dreptul: „Du-te!”, „Pasează, fi-ți-ar mingea să-ți fie, pasează!”, „La dreapta! La dreaaaaptaaaaa!”, semn că ceva se întâmpla, în sfârșit, când simți în buzunar o vibrație familiară. Băgă mâna în pantaloni și își scoase telefonul. Nu un smartphone, ci un clasic veritabil, un vechi Nokia pentru toată familia. Ecranul îi era luminat, semn că și acolo se întâmpla ceva. Aparatul transferase deja apelul către mesagerie, aşa că Servaz formă numărul robotului.

Înțepeni.

Vocea de la telefon... Îi trebui o jumătate de secundă ca să o recunoască. O jumătate de secundă de eternitate. Spațiul-timp care se contractă, ca și cum cei 20 de ani care îl despărțeau de ultima dată când o auzise puteau fi parcursi în două bătăi de inimă. Chiar și după tot acest timp, un tunel se săpă în stomacul lui, auzind-o.

I se păru că încăperea începuse să se învârtă în jurul lui. Strigătele, încurajările, bâzâitul vuvuzelelor — toate s-au îndepărtat, s-au pierdut într-o ceață. Prezentul s-a contractat, s-a făcut minuscul. Vocea spunea:

„Martin? Eu sunt, Marianne... Sună-mă, te rog. E foarte important. Te implor, sună-mă imediat cum auzi mesajul...“

O voce ivită pe neașteptate din trecut — dar și o voce care lăsa să transpară frica.

Samira Cheung își aruncă pe pat haina de piele și se uită la bărbatul cel gras care fuma, înfundat între perne.

— Valea! Trebuie să mă duc la lucru.